

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Punctum Diff. 4. Solvuntur Argumenta Recentiorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

est pars cogniti, est respondentia passiva objecti, ad cognitionem actualem, quæ respondentia passiva, est pars Metaphysica cogniti; Salvabitur autem ratio denominationis extrinsecæ, quia illa passiva respondentia, indiget actu extrinsecæ, actus autem appellantur Formæ, ipsaque respondentia passiva, est perfectio quædam extrinsecæ, ipsismet prædicatis objecti; possunt enim omnia intrinsecæ salvari v. g. animalis rationalis, sine hoc quod cognoscatur.

Punctum Difficultatis 4.

Solvuntur argumenta Recentiorum.

Solvendæ restant aliquæ objectiones, petitæ Sex definitione Partis. Hic tamen dicenda, præsupponunt ea, quæ tractata sunt sub initium de Sacramentis in Communi. Attingentur nihilominus & hic aliqua.

OBJECIT I. Quidam Constitutivum intrinsecum alicujus denominationis, est id, quo solo ablato, & manentibus per possibile vel impossibile aliis omnibus requisitis ad esse rei, eo ipso formaliter & immediatè tollitur denominatio: & quo posito cum aliis ejusdem quoad hoc generis, sublatis verò etiam reliquis per possibile vel impossibile, eo ipso formaliter & immediatè ponitur denominatio. v. g. Corpus, anima rationalis, & unio, sunt intrinsecæ constitutiva hominis, quia istis solis præcisè positis, tamen si per impossibile nihil aliud daretur, etiam voluntas Dei de existentia hominis, eo ipso formaliter & immediatè poneretur homo. Sublata autem v. g. anima sola, aliis manentibus, etiam voluntate creatoris, eo ipso formaliter & immediatè auferretur seu intelligeretur auferri homo. Econtra autem voluntas creatoris de existentia hominis, est extrinsecum connotatum necessario requisitum, quia posita tali voluntate, arguitivè solum & mediatè ponitur homo, eademque ablata arguitivè auferitur.

RESPONDETUR. Inquirendo imprimis quid significet istud ly formaliter & immediatè: recursusque ad illam instantiam de compositione hominis in præsentem non tenet: quia prius est necesse describere universalem, postea per inductionem eandem probare. Et ita prius est dicere quod homo sit animal rationale, & posterius, quod homo sit Petrus, Paulus, Concedo quod ablata sola anima auferatur totum, quod est homo, quia istæ sunt manifestæ partes, sed querere restabit, in istis quæ non sunt manifestæ partes quodnam sit taxativum, quæ Regula, investigandi istius Ly formaliter Ly immediatè. Unde quæro universaliter, cur Aliud importatū in relatione transcendentali, non sit tale, ut illo ablato, non formaliter & immediatè auferatur Relatum transcendentaliter, & in relato Prædicamentaliter ablato Aliud, cur formaliter & im-

mediatè auferatur. In Particulari cur hoc concretum, quod est creatura dependens à Deo, item cognitio cognoscens objectum, auferatur ablatione Dei, ablatione item objecti, materialiter & mediatè. Jam autem Paternitas creata, ablata Entitate filii cur formaliter & immediatè auferatur. Est & alia via satisfaciendi eidem Principio, concedendo illud interim, & tantum inquirendo, cur solo ablato extrinsecæ termino, secundum esse suum physicum & reale, non possit postea subsequi definitio constitutivi intrinseci relationis, ita ut definitio relationis non referatur, in definitiam termini tanquam partis intrinsecæ, sed potius in definitiam constitutivi intrinseci relationis subsequentem nemine cogitante, ad definitiam termini extrinseci. Et tamen per nos desinente termino, definitio fundandi, definitque fundamentum esse in circumstantia termini idque nemine cogitante quod esse illius in tali circumstantia, est constitutivum intrinsecum relationis. Denique cum per nos physicè relatio sit fundamentum seu intrinsecum, Ratio fundandi, Extrinsecum seu terminus, inimaginabile est, ablato illo solo extrinsecæ, illo Solo Aliud, manere adhuc constatum ex illis tribus, & tamen si Extrinsecum, si Aliud est pars Rigorosa non erit.

RESPONDEBIS I. Ex eo colligi relationem transcendentalem non componi termino tanquam parte, quia ablato termino est necesse auferri aliam entitatem, nempe ipsum Relatum.

CONTRA. Quia quod ablato termino Relationis transcendentalis auferatur Entitas relati transcendentalis, hoc exinde est; quia relatio transcendentalis, est Relatio essentialis, quæ quia auferitur, non poterit manere essentia, sine suo essentiali. Cæterum si per impossibile Relatio transcendentalis non esset essentialis, omnino illa ablata non esset necesse auferri ipsum relatum transcendentalis, seu Fundamentum Relationis. Deinde per nos, etiam ablato termino relationis transcendentalis prædicamentalis, auferitur & quidem nemine cogitante Ratio constitutivi intrinseci Relationis: quia auferitur positio fundamenti in circumstantia termini, quæ positio fundamenti in circumstantia termini, est constitutivum intrinsecum Relationis.

RESPONDEBIS II. Ex eo, in Relatione transcendentali terminum non esse partem intrinsecam, quia si per impossibile ablato termino hoc est v. g. objecto maneret cognitio, adhuc nihil desideraretur de constitutivis intrinsecis cognitionis.

CONTRA. Eodem Jure dicam, si maneret per impossibile Paternitas, & non maneret filius, nihil desiderandum, quod constitueret intrinsecè ipsammet Paternitatem. Deinde quæcunque Regula traderetur ostendens quid sit suppositio impossibilis tollens se ipsam, ea ostendat passim in istis exemplis quæ afferuntur ab oppositis formari

marī suppositionem impossibilem, tollentem se ipsam: & sicut est suppositio impossibilis tollens se ipsam dicere, si per impossibile maneret AB sine B, nihil desideraretur de constitutivis intrinsecis AB. Ita est suppositio compossibilis tollens se ipsam dicere, si per impossibile maneret cognitio Dei ablato per impossibile Deo, nihil desideraretur de constitutivis intrinsecis cognitionis Dei. Nam quantumvis per nos etiam, illud Ly Dei, non sit pars intrinseca cognitionis, est tamen tale, ut ablato illo Ly Dei, sit suppositio impossibilis adhuc ponere quod maneat illud complexum Cognitio Dei, manente Ly Dei, sine Ly Dei.

RESPONDEBIS. III. Creaturam v. g. pendere a Deo non nisi mediante actione, hinc ablato Deo, non nisi mediātē auferretur creatura.

CONTRA. In primis non ita est certum, quod creatura pendeat a Deo mediante actione: Nam in physicis negatum est, quod creatio sit modus, aut non sine modo. Deinde saltem ipsa actio non penderet a Deo media alia actione, & tamen concretum hoc ex actione & Deo auferretur immediatē ablato Deo, cum tamen Deus, non sit pars huius concreti.

ADDO. Etiam in Principiis oppositorum non posse dici, quod hoc concretum *Creatura dependens a Deo* dicat Deum tanquam Partem Item hoc concretum *Cognitio noscens obiectum*, non dicit pro parte obiectum: quia praedicta concreta, sunt formalissime relatio transcendentalis, nulla autem Relatio transcendentalis, componitur termino tanquam parte.

COLLIGES. His omnib⁹ pensatis adhuc desiderari, quid sit istud auferri formaliter & immediatē.

OBJECIT. II. Omne totum qualecunque sit identificatur adequatē realiter, cum solis praecise omnibus suis intrinsecis constitutivis simul sumptis: implicatque poni intrinseca constitutiva, ablatis per possibile vel impossibile aliis, quin eo ipso formaliter & immediatē ponatur totum. Ergo quae ita se habent, ut illis solis positis formaliter & immediatē ponatur totū, quidquid sit de aliis, ea necesse est esse omnia, & sola intrinseca constitutiva.

RESPONDETUR. Antecedens esse Verum: indubie enim quod est intrinsecē constitutivum, illud est pars, impossibileque esse poni intrinseca omnia constitutiva, & non poni totum, cum indistinguishatur totum a suis intrinsecis simul sumptis. Unde etiam hoc principium per nos salvatur: nam ablato termino auferuntur constitutiva intrinseca termini, ablato item constitutivo relationis, quod est fundamentum in circumstantia Rationis fundandi & termini positum, auferretur relatio, sed manet tantum fundamentum, certe tamen non sine constitutivis fundamenti. Concesso ergo antecedenti, negatur consequentia: quia licet definitivē pars possit dici intrinsecum constitutivum, non tamen potest dici pars,

quod ea posita cum reliquis formaliter & immediatē ponatur totum, nisi explicetur istud Ly formaliter & immediatē. Hinc non tenebit consequentia ab antecedente, quod continet definitionem partis, ab consequens, quod non continet definitionem partis. Negatur enim ulterius, quod formaliter & immediatē non ponatur v. g. cognitio Dei, si cum reliquis omnibus ponatur Deus, v. g. si ponatur Deus, ut terminans expressionem sui vitalem, ponaturque ipsa expressio, & tamen Deus non est pars cognitionis.

INSTAT. I. Etiam Ens connotativum, non distinguitur realiter ab omnibus & solis suis intrinsecis constitutivis simul sumptis, & hoc assumptum diutius promoveret.

RESPONDETUR. Concedendo totum, etenim immeritō imponitur nobis quasi ablato termino, dicamus manere constitutiva intrinseca relationis, & non manere relationem, cum per nos ablato termino, & intrinseca relationis constitutiva, (supposita desinentia termini) auferantur, & ex sublati constitutivis relationis, auferatur relatio. Quod constitutivum per nos est ipsummet fundamentum in circumstantia rationis fundandi & termini positum, quod tale poni, fundamenti, nemine cogitante tunc definit: adeoque definit relatio, ob ablationem termini tanquam alicujus extrinseci necessario requisiti, ob ablationem autem illius positionis fundamenti in circumstantia termini & rationis fundandi, ob inquam istam ablationem, definit relatio, tanquam propter defectum constitutivi intrinseci.

INSTAT. II. Ablato solo extrinseco connotato totius, ea quae remanent constitutiva intrinseca totius, collectivē sumpta manent in ratione adequatē identificati cum toto, neque enim aliquid in ratione adequatē vel inadecuātē identificati cum aliquo, constituitur per aliquid extrinsecum. Ergo ablato solo extrinseco, ea quae manent omnia constitutiva intrinseca, manent in esse partium.

RESPONDETUR. Immeritō imaginari argumentem, quod censeamus ablato termino, manere tamen constitutiva intrinseca relationis, vel partes compositivas relationis, non manente relatione: quod nusquam docetur: cum per nos constitutivum intrinsecum relationis, sit positio fundamenti in circumstantia termini & rationis fundandi, quae positio tunc non habetur.

INSTAT. III. Deficiente solo extrinseco connotato totius, illa constitutiva totius quae remanent, vel in esse partium constituuntur per illud quod deficit, tanquam per aliquid quod sit intrinsecum in tali denominatione, & sic hoc ipsum quod deficit, erit intrinsecum; vel constituuntur in esse partium per illud quod deficit, tanquam per aliquid extrinsecum, & jam quæro, quomodo tunc remanentia constitutiva totius non maneant in esse partium.

RESPONDETUR. Negando quod per nos deficiente extrinseco connotato, maneat constitutiva relationis, non enim manet posito fundamenti in circumstantia rationis fundandi & termini; Solumque deficit connotatum hoc sensu, quia sola illa Physica realiter superaddita entitas perit, sed non solus, quasi nemine cogitante non deficiat tunc positio fundamenti in circumstantia Rationis fundandi & termini, quæ positio ex eo tunc perit, quia est *Ad extrinsecum*, quod extrinsecum jam tunc deficit.

INSTAT IV. Omne extrinsecum requisitum ad esse alicujus totius, (quale solet esse causa efficiens, finis, conditio, terminus & similia ut talia sunt) requiritur utique ad esse totius non ratione sui præcisè, sed ratione alterius, à se adæquatè distincti, quatenus videlicet seu producit aliquid seu determinat ad producendum aut ad existendum aliquid, quod est extra entitatem ipsius requisiti. Ergo hoc remanente, ratione cujus requisitum extrinsecum requiritur, etiam si ipsum requisitum extrinsecum per possibile vel impossibile non maneat, non propterea tollitur formaliter & immediatè totum. E contra verò constitutiva intrinseca requiruntur ad esse totius, non ratione alterius ab ipsis distincti sed ratione sui. Ergo remanentibus solis entitatibus ipsorum omnibus, quicquid sit de reliquo, eo ipso immediatè necesse est remanere totum.

RESPONDETUR. Imprimis immerito supponere argumentem ablato termino requisito ad relationem, manere adhuc constitutiva intrinseca ejus ad quod terminus requiritur, non ergo manere id, ratione cujus requisitum extrinsecum requiritur. Deinde ultima illatio continet terminum qui non fuit in antecedentibus: nam nihil fuit ante positum de remanentia entitatum: quam per nos falsum est manere sublato termino relationem quoad entitatem, nec manet per nos quoad entitatem positio fundamenti in circumstantia rationis fundandi & termini, quæ positio est constitutivum entitatis relationis. Denique physicè spectata per nos relatio, est fundamentum, est ratio fundandi, est extrinsecum seu aliud hoc est terminus: quod aliud à toto illo complexo non est distinctum realiter adæquatè, sed ratione sui requiritur ad illud complexum, & hoc æque contingit in relatione prædicamentali ac transcendentali, licet in utraque, terminus quia est extrinsecum, quia aliud, hoc ipso pars non sit.

INSTAT V. Proponendo Argumentum in Camestres manente solo adæquato intrinseco constitutivo Paternitatis, manet à parte rei paternitas: sed manente sola entitate Patris, non manet à parte rei Paternitas. Ergo sola entitas Patris non est adæquatum constitutivum intrinsecum paternitatis, Major est evidens quia potest nihil à parte rei manere, sine se ipso dicereque quodd tunc non maneat paternitas terminativè, & secundum id quod dicit in obliquo, est petere

principium; de hoc enim est quæstio, an relatio paternitatis dicat intrinsecè id quod dicit terminativè, & in obliquo, sic enim iteratò urgetur in Camestres. Per te, entitas filii est conditio extrinseca requisita ad hoc ut existat tota relatio paternitatis. Sed per se etiam entitas filii, non est conditio extrinseca requisita ad hoc ut existat sola entitas Patris. Ergo sola entitas Patris, non est tota relatio paternitatis. Major & minor est adversariorum, Consequentia est in Camestres.

RESPONDETUR. Concedendo totum. Sola enim Entitas Patris non est adæquatum intrinsecum Paternitatis, sed sola illa entitas exclusiva quidem est ne terminus sit pars ejusdem; deponit tamen ut in circumstantia rationis fundandi sumatur, vel si placet distingue ex dictis minorem. Manente sola entitate Patris in circumstantia rationis fundandi & termini non manere à parte rei paternitatem, licet manentesola entitate Patris extra circumstantias non maneat à parte rei paternitas, consequenter sola entitas Patris extra circumstantias, non est adæquatum constitutivum Paternitatis secus intra has circumstantias. Nego ulterius peti principium, si quis diceret non manere tunc paternitatem terminativè potius enim ita dicendo staret in principio, probandumque fuisset objicienti, quod istud terminativè, transeat in conditionem extrinseci. Hac tamen distinctione non utor, quia alterum illius membrum subintelligitur quod tunc maneat paternitas quoad entitatem, quod alias est à nobis negatum.

Idem argumentum retorqueri sic potest de Relatione transcendentali Manente solo adæquato intrinseco constitutivo relationis creaturæ ad Deum manet à parte rei relatio, sed manente sola entitate creaturæ v.g. Impossibili Deo non manet à parte rei creatura. Ergo sola entitas creaturæ, non est adæquatum constitutivum intrinsecum relationis. Quod attinet ad secundum argumentum, consequentiam non habet contra nos quia per nos sola entitas Patris utunque posita, non est tota relatio Paternitatis sed sola entitas Patris, posita in circumstantia rationis fundandi & termini, est tota relatio Paternitatis. Porro de constitutivis intrinsecis discurrendum est proportionatè ad ipsam constitutivam: hinc si constitutum sit absolutum, & in ordine physico, constitutiva etiam illius debent esse absoluta & in ordine physico: adeoque ex accessu vel recessu entium absolutorum pendencia. Quando autem constitutum est connotativum, respectivum, &c. idque connotatione & respiciencia non superaddita realiter, etiam constitutiva intrinseca non debent esse superadditiva realiter. Quia autem omnis relatio, est constitutum respectivum, & in ordine non superadditi realiter, etiam constitutiva illius non debent esse superaddita realiter, si non superaddita realiter, tunc bene poterit esse relatio constituta, tanquam per suam consti-

Punctum Difficultatis 5.

Continuatur Solutio.

constitutivum intrinsecum, per ipsam positionem fundamenti in circumstantia rationis fundandi & termini, quæ positio talis fundamenti, non est positio alicujus superadditi realiter, sed ipsius fundamenti *talis se habentia, vel Tale Ad Tale circumstantionatum*: Ita tamen ut ipsa illa circumstantia, non sint id quod refertur, sed ratione cujus fundamentum refertur. Deinde secundum hoc Argumentum, cum sit in Camestres, debuit pro prædicato in minori ponere non illud *Ly Sola entitas Patris*, quia istud *Ly Sola entitas Patris* non erat pro prædicato positum in Majori; hinc si formetur minor ponendo prædicatum, secundum quod fuit positum in Majori, prodibit talis propositio: Sed per te etiam entitas filii, non est conditio extrinseca requisita ad hoc ut existat tota relatio Paternitatis, quæ propositio non est ut ait obijciens nostra, sed potius negatur à nobis. Rursus in Camestres Prædicatum Majoris, est etiam Prædicatum Minoris, si prædicatum minoris, non debet ingredi conclusionem, medius enim terminus qui in secunda figura bis prædicatur, non debet (sicut & in aliis syllogismis) ingredi conclusionem: & tamen ingreditur *Ly enim sola entitas Patris* positum in minori, positum etiam est in Conclusionem ut legens advertet. Si autem in Forma ponatur hoc argumentum, fiet illi prædicta distinctione satis, vel continebit Conclusionem quæ non erit contrarios.

Quod autem attinet ad hoc, cur in relatione transcendentali, terminus non sit pars, quamvis sit pars in relatione prædicamentali hujus, certe non videtur ab illo dari legitima disparitas. Quod enim dicit in relatione transcendentali requiri terminum extrinsecum, ad existentiam solius fundamenti de hoc quaeritur, cur in relatione prædicamentali non requiratur etiam terminus extrinsecum ad existentiam solius fundamenti. Deinde quod dicit si per impossibile daretur fundamentum relationis transcendentalis sine suo termino, puta entitas hominis sine Deo, adhuc solvaretur formaliter tota relatio Abalietatis in sola entitate hominis, utpote limitata quod inquam dicit non convincit. Imprimis quia videtur hic formari suppositio impossibilis, tollens se ipsam: supponere enim, quod entitas hominis sit sine Deo, est supponere quod sit sine Ab alio, illud enim *Ab illud Alius* est Deus; Si est sine Ab alio, quomodo sine suppositione impossibili tollente se ipsam, dicit Abalietatem. Nec ex eo illa creatura erit ab alio formaliter, qui erit limitata, alia enim est formalitas limitati, & relatio, alia formalitas & relatio Abalietatis: hinc si per impossibile vel possibile daretur infinitum creatum in aliquo genere, esset illimitatum in illo genere, & tamen in illo genere Ab alio. Deinde dici potest, si per impossibile esset positio Fundamenti in circumstantia rationis fundandi sine termino, esset tunc relatio.

Obijciit III. Si prædicta definitio non teneat partes, si terminus non ingrederetur relationem tanquam pars &c. sequeretur in aliqua linea entis, idem à parte rei manere sine se ipso, nempe manere omnia & sola constitutiva intrinseca totius, identificata adæquatè toti, nec tamen manere ipsum totum; quod evidenter implicat. Et hæc est implicantia quæ toties requiritur cur ablato intrinseco auferatur totum, non autem ablato extrinseco.

Respondetur. Negando sequelam, probatio sequelæ supponit aliquid quod à nobis non docetur: nempe ablato termino, manere omnia & sola constitutiva intrinseca relationis. Nec videtur cui usui serviat dare implicantiam cur ablato intrinseco auferatur totum, non auferatur ablato extrinseco: cum in hac thesi, utraq; pars conveniat, differt autem in hoc quod si aliquo ablato immediatè aliquid auferatur, jam hoc ipso definitivè argui quod auferatur pars. Differimus item in hoc, cur ex ablato extrinseco, non posset sequi ablatio constitutivorum relationis, adeoque & relatio.

Instat I. Doctrina nostra involvit combinationem terminorum repugnantium, nam illa positio fundamenti in circumstantia rationis fundandi, est ens Logicum, quod ens Logicum, sicut suum esse ita & distingui habet solum per rationem: ac proinde nullum accidens Logicum est separabile à parte rei à suo subjecto: alias eo ipso haberet propriam essentiam & existentiam, essetque accedens physicum, quomodo ergo per nos ablato termino non manebunt constitutiva intrinseca relationis? & quomodo positio fundamenti in circumstantia rationis fundandi, nemine cogitante tunc perit.

Respondetur. Duplicia sunt entia Logica, quedam quorum & esse & distingui, pender à ratione, & qualia admittit obijciens: alia autem sunt entia Logica, quorum quidem est esse nemine cogitante, distingui tamen non est nemine cogitante: & ita rationalitas respectivè accepta, risibilitas item, sunt accidentia, danturque nemine cogitante, & tamen per eos qui non tenent distinctionem ex natura rei, non sunt distincta nemine cogitante. Dantur idem gradus metaphysici superiores & inferiores, indubiè enim nemine cogitante pluribus convenit vivere quam sentire, & tamen gradus superiores & inferiores non distinguuntur nemine cogitante. Ita etiam datur positio fundamenti in circumstantia rationis fundandi, idque nemine cogitante, quæ tamen non sit distincta nemine cogitante ab entitate fundamenti & entitate rationis fundandi.

De